

Gəncə Dövlət Univers

**BAKALAVRIAT TƏHSİL
SƏVİYYƏSİNİN**

**050406– MALİYYƏ
İXTİSASI ÜÇÜN**

**TƏHSİL PROQRAMI VƏ
FƏNNLƏR ÜZRƏ**

TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

GƏNCƏ-2023

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL
NAZİRLİYİ**

GƏNCƏ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

**BAKALAVRİAT TƏHSİL
SƏVİYYƏSİNİN**

**050406 – MALİYYƏ
İXTİSASI ÜÇÜN**

**TƏHSİL PROQRAMI VƏ
FƏNNLƏR ÜZRƏ**

TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

*Gəncə Dövlət Universitetinin
"İqtisadiyyat " kafedrasının
14.09.2023- cü il tarixli iclasında
müzakirə edilərək bəyənilmiş və qəbul
edilmişdir.*

GƏNCƏ - 2023

Tərtib etdi:

Zakir Talib ođlu Əhmədov

Gəncə Dövlət Universitetinin

“İqtisadiyyat “ kafedrasının müdiri,

GİRİŞ

Təlim nəticələri anlayışı tələbəyə yönəlmiş ali təhsil sisteminin başlıca konseptual əsasını formalaşdırır. Təlim nəticələri təhsil prosesini tamamladıqdan sonra tələbənin nəyi bilməli, anlamalı və ya nümayiş etdirə bilməli olduğuna dair ifadələrdir.

Gözlənilən təlim nəticələri hər kurs və proqram üzrə tədris başlamazdan əvvəl yazılmalı və tədris prosesi zamanı professor- müəllim heyətinin üzvü və tələbə arasında dialoq vasitəsilə inkişaf etdirilməlidir.

Təlim nəticələrindən istifadə kvalifikasiyaların qiymətləndirilməsində iştirak edən müəssisələrə, işgötürənlərə və digərlərinə kvalifikasiyaları daha aydın anlamağa yardım etmək üçün kvalifikasiyaların təsvirində istifadə edilən orta q dildir.

Proqram və fənlərin təsvirində təlim nəticələrindən istifadə proqramın, yaxud modulun sonunda tələbələrədən nə gözlənildiyini onlara daha aydın şəkildə çatdırır. Təlim nəticələrinin üstünlüklərindən biri ondan ibarətdir ki, tələbələrədən nəyə nail olmaq tələb olunduğu və nailiyyətlərini necə nümayiş etdirmək lazım olduğu aydın surətdə göstərilir.

Metodik tövsiyədə 050406 – Maliyyə ixtisası üçün təhsil proqramı üzrə təlim nəticələri, fənlər üzrə təlim nəticələri, eləcə də tədris olunan fənlərin və təhsil proqramının təlim nəticələrinin matrisi verilmişdir.

Təlim nəticələrinin kvalifikasiyaların qiymətləndirilməsində iştirak edən maraqlı tərəflərə daha aydın və anlaşılıqlı olması üçün mütəmadi olaraq ayrı-ayrı fənlərin təlim nəticələri kafedrada yaradılmış komissiya tərəfindən ekspertiza edilir.

MƏZUNUN KOMPETENSİYALARI

Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:

- İxtisas üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;

- İxtisas üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;

- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə;

- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına;

- İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;

- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;

- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;

- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;

- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;

- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;

- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;

- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və

özünütənqid bacarığına;

- Mürəkkəb sistemləri təhlil etmək, əlaqələri aşkarlayıb dərk etmək, müxtəlif sahələrdə və fərqli səviyyələrdə sistemlər arasında əlaqə prinsiplərini dərk etmək, qeyri-müəyyən şəraitdə fəaliyyət göstərmək (sistemli düşüncə kompetensiyası).
- Gələcəyin (mümkün, ehtimal edilən və arzu olunan) fərqli variantlarını dərk etmək və qiymətləndirmək qabiliyyəti, gələcək haqqında aydın fikir formalaşdırmaq, fəaliyyətin mümkün nəticələrini qiymətləndirmək, risk və baş verən dəyişiklikləri nəzərə almaq (proqnostik kompetensiya).
- Yerli və daha yüksək səviyyələrdə davamlılığın təmini və yüksəldilməsinə yönəldilmiş novator qərarların kollektiv işlənməsi və gerçəkləşdirilməsi bacarığı (strateji baxış kompetensiyası).
- Başqalarından öyrənmək, digərlərinin tələbatlarını, fikirlərini və hərəkətlərini anlamaq (empatiya)qrupda yaranan konfliktləri həll etmək, problemlərin həllinə yönəlik kollektiv və çöxtərəfli əməkdaşlıqda iştirak (kollektiv iş kompetensiyası).
- Qəbul edilmiş norma, yanaşma və fikirləri təhlil etmək, öz baxışlarını və fəaliyyətini kritik qiymətləndirmək, davamlı inkişaf məsələləri ilə bağlı diskussiyalarda öz mövqeyini müdafiə etmək (kritik düşüncə kompetensiyası).
- Cəmiyyətdə öz rolunu kritik qiymətləndirmək (özünüdərketmə kompetensiyası).
- Mürəkkəb problemlərin həlli məqsədilə problemə yönəlik fərqli yanaşmalardan istifadə bacarığı, sadalanan kompetensiyalar əsasında kompleks və ədalətli qərarların qəbulu (problemin kompleks həlli

kompetensiyası).

- Fərqli baxış və yanaşmaların dərk edilməsi və kompleks təhlili, geniş inteqrasiya və dünyada artan müxtəlifliyin fərqli perspektivlərinin ümumiləşdirilməsi (multikultural yanaşma və açıqlıq).
- Sahələrarası yanaşmaların formalaşdırılması və qərarların qəbulu bacarığı (sahələrarası kommunikasiya).

Təhsil proqramının sonunda məzunlar aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnməlidir:

- İqtisadi nəzəriyyənin əsaslarını, müəssisə və fərd səviyyəsindəki davranışları, əsas sosial- iqtisadi göstəriciləri, problemləri və prosesləri bilmək; (PK-1)
- Fərqli rəqabət sistemlərindəki bazarların xüsusiyyətlərini, müxtəlif bazar tiplərində firmaların fəaliyyət mexanizmini, qarşılıqlı əlaqələrin fərqli senarilərini bilmək; (PK.-2)
- Makroiqtisadi terminologiyanı tam şəkildə mənimsəmək, açıq iqtisadiyyatı təhlil edə bilmək və nəzəri modellərdən istifadə etməklə təkliflər irəli sürməyi bacarmaq; (PK-3)
- Riyazi üsullar, kəmiyyət və hesablama metodları üzrə bacarıqlara malik olmaq və bu üsul və metodlardan istifadə etməklə optimal qərarlar verə bilmək; (PK-4)
- İşində ümumi porifilli və ixtisaslaşdırılmış proqram təminatından (Excel, Word, Power Point, Photoshop və ya analitikproqramlardan hər hansı biri ilə (SPSS, Stata, Python kimi proqramlarla) işləmək, sadə analizləri eməyi bacarmaq; (PK-5)
- İqtisadi məlumatların təhlili və sistemləşdirilməsi

- üçün statistik biliklərə sahib olmaq, kəmiyyət və keyfiyyət məlumatlarını toplamaq, təhlil etmək və proqnozlaşdırmanı bacarmaq; (PK-6)
- İqtisadi məsələlərin empirik tədqiqində ortaya çıxan problemləri həll etmək üçün ekonometrik metodologiyayı öyrənmək və tətbiq edə bilmək; (PK-7)
  - İdarəetmə və təşkilatla bağlı baza biliklərə yiyələnmək, ixtisas üzrə məlumatları analitik və sistemativ şəkildə təhlil edə bilmək; (PK-8)
  - Mühasibatın elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərə sahib olmaq; (PK-9)
  - Maliyyənin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərə sahib olmaq; (PK-10)
  - İqtisadiyyatı regional və sektorial olaraq təhlil etməyi bacarmaq, kənd təsərrüfatı, sənaye və xidmət sektorunun iqtisadi inkişafdakı rolunu və əhəmiyyətini bilmək, sahə üzrə yeni konseptləri şərh edə bilmək; (PK-11)
  - Milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi mənzərəsini, sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını; iqtisadi siyasətin əsas konturlarını bilmək, sektorial təhlil aparmağı bacarmaq; (PK-12)
  - Marketing fəaliyyətinin elmi-nəzəri və konseptual əsaslarına dair baza biliklərinə sahib olmaq; (PK-13)
  - İdarəetmədəki və təşkilatdakı mövcud problemləri qavrama və həlli yollarını təklif etmək ilə bağlı biliklərə sahib olmaq; (PK-14)
  - Biznesin idarə edilməsi üzrə müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmə bacarığına sahib olmaq; (PK-15)

- Karyera barədə ilkin anlayışları, karyera inkişaf fəaliyyətlərini, iş müsahibəsinə hazırlıq prosedurlarını və müsahibə texnikalarını bilmək, karyera yol xəritəsinin tərtib olunmasını və texnikaları, iradə, motivasiya və pozitiv düşüncə, işgüzar etika, iş axtarma strategiyaları, eləcə də iş üçün müraciət qaydalarını, peşəkar CV, rezümə, istək və tövsiyə məktublarının hazırlanmasını bacarmaq; (PK-16)
- Vaxtın effektiv idarə edilməsini, stres menecmentini, kreativ, tənqidi və analitik düşüncə formalarını bilmək, problem həll etmə və qərarvermə texnikalarına, natiqlik bacarıqlarına
- sahib olmaq, eləcə də komanda işinin qurulmasını bilmək və liderlik prinsiplərinə yiyələnmək; (PK-17)
- Layihələrin idarə edilməsində və digər çox istifadə olunan proqram təminatlarından istifadəni bacarmaq, iş həyatında şifahi və yazılı kommunikasiya vasitələrindən istifadə etməyi bacarmaq; (PK-18)
- Maliyyə təhlili və maliyyə qərarlarının alınmasında istifadə olunan baza riyazi biliklərə malik olmaq; (PK.-19)
- Nəzəri iqtisadi biliklərə malik olmaq və maliyyə sektorunda bu bilikləridən istifadə etməyi bacarmaq; (PK-20)
- Maliyyə təhlili və maliyyə qərarlarının alınmasında istifadə olunan statistika və ekonometrika üzrə biliklərə malik olmaq; (PK-21)
- Mühasibat üzrə biliklərə malik olmaq və maliyyə hesabatlarını təhlil etməyi bacarmaq; (PK-22)
- Korporativ maliyyə üzrə biliklərə malik olmaq və maliyyə təhlilində istifadə etməyi bacarmaq; (PK-23)
- Maliyyə sektoru və bazarları üzrə biliklərə malik olmaq və maliyyə bazarlarının son inkişaf

tendensiyaları haqqında məlumatlara sahib olmaq;
(PK-24)

- Maliyyə bazarları alətlərinin təhlili üzrə baza bacarıqlara malik olmaq; (PK-25)

- Mərkəzi bankçılıq üzrə biliklərə malik olmaq;(PK-26)

- Bank sektorunda fəaliyyətlərin təşkili və idarə olunması üzrə biliklərə malik olmaq; (PK- 27)

- Risklərin müəyyənləşdirilməsi və idarə olunması üzrə biliklərə malik olmaq; (PK-28)

- İnvestisiya layihələrinin hazırlanması, qiymətləndirilməsi, qərarların alınması və investisiya portfelinin idarə olunması üzrə biliklərə malik olmaq; (PK-29)

- Büdcə münasibətlərini, vergi sistemini, fəsil siyasəti, dövlət borclarının idarə olunmasını özündə ehtiva edən dövlət maliyyəsi üzrə biliklərə malik olmaq; (PK-30)

Sığorta sektorunda fəaliyyətlərin təşkili və idarə olunması üzrə biliklərə malik olmaq; (PK- 31)

Əlavə 1
050406 – MALİYYƏ İXTİSASI
TƏHSİL PROQRAMI VƏ FƏNNLƏR ÜZRƏ
TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ

TƏHSİL PROQRAMININ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ (PTN)

PTN 1 Nəzəri iqtisadi bilikləri mənimsəmə və maliyyə sektorunda bu biliklərdən istifadə etmə bacarığına

Maliyyə təhlili və maliyyə qərarlarının alınmasında istifadə olunan baza riyazi biliklərdən istifadə etmə bacarığına

Maliyyə təhlili və maliyyə qərarlarının alınmasında istifadə olunan statistika və ekonometrika üzrə biliklərdən istifadə etmə bacarığına

PTN 2. Büdcə münasibətlərini, vergi sistemini, fəşkal siyasəti, dövlət borclarının idarə olunmasını özündə ehtiva edən dövlət maliyyəsi üzrə biliklərdən istifadə etmə bacarığına

PTN3. Mühasibat uçotu üzrə bilikləri mənimsəmə və maliyyə hesabatlarını təhlil etmə bacarığına. Korporativ maliyyə üzrə bilikləri mənimsəmə və maliyyə təhlilində istifadə etmə bacarığına

PTN 4. Maliyyə sektoru və bazarları üzrə bilikləri mənimsəmə və maliyyə bazarlarında son inkişafı bilməli

Maliyyə bazarları alətlərini təhlil etmə bacarığına

Sığorta sektorunda fəaliyyətlərin təşkilı və idarə olunması bacarığına

PTN 5. Mərkəzi bankçılıq üzrə bilikləri mənimsəmə və onun fəaliyyətlərini təhlil etmə bacarığına.

Bank sektorunda fəaliyyəti ərin təşkilı və idarə olunması üzrə bacarığına

PTN 6. Risklərin müəyyənləşdirilməsi və idarə olunması bacarığına.

İnvestisiya layihələrinin hazırlanması, qiymətləndirilməsi, qərarların alınması və investisiya portfelinin idarə olunması bacarığına

FƏNNLƏR ÜZRƏ TƏLİM NƏTİCƏLƏRİ (FTN)

ÜF-B00

Ümumi fənnlər

ÜF-B01

Azərbaycan tarixi

FTN 1 . Azərbaycanın dünyanın ən qədim yaşayış məskənlərindən,ilk sivilizasiya məkanlarından biri olmasını müəyyən etməyi bacarmaq.

FTN 2. Azərbaycanın qədim,orta əsrlər və yeni dövrdə dövlətçiliyinin təşəkkülü şəraitini, siyasi, beynəlxalq amilləri təhlil etməyi bilmək.

FTN 3. Azərbaycan xalqının təşəkkülü, formalaşmasında ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu təhlil etməyi bacarmaq.

FTN 4. Azərbaycan xalqının mürəkkəb, həm də qəhrəmanlıq nümunələri ilə zəngin tarixinin mərhələlərini, hər dövrün fərqli xüsusiyyətlərini təhlil etməyi bacarmaq

FTN 5. Azərbaycan dövlətinin müasir dünyada yeri və rolunu sistemli şəkildə öyrənmək.

FTN 6. Azərbaycan tarixinin inkişafının tarixi təcrübəsindən düzgün nəticələr çıxarmağı bilmək.

ÜF-B02

Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya 1

ÜF-B03

Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya 2

FTN 1. Ümumi ingilis dilində dinləmə,danışmaq,oxu və yazı bacarıqlarına yiyələnmək, gündəlik söhbətləri eşidib anlama, onlara qeyri-rəsmi cavab vermə,dialoq qurma, mürəkkəb cümlələri düzgün zaman formasında şifahi işlətmə,ingilis dilində kiçik paraqrafların,qeyri-rəsmi məktubların yazı İması,habelə kiçik mətnlərin oxuyub anlama,mətnlər üzrə suallara cavab vermə, П2 səviyyəsi üzrə lüğətə yiyələnmək;

FTN 2. Ümumi ingilis dilində B1 səviyyədə dialoqları dinləyib anlamaq, həmin səviyyə üzrə sözlərdən istifadə etməklə mürəkkəb strukturlu tabeli və tabelsiz mürəkkəb cümlələr qurmaq;! 50 sözlük esselər yazmaq, effektiv giriş və nəticə yazmaq bacarıqlarına yiyələnmək; rəsmi-məktubların strukturunu öyrənmək; həmin struktur üzrə işgüzar məktubun yazılışına yiyələnmək;rəsmi təqdimatların edilməsi;

FTN 3. Ümumi ingilis dilində B2 səviyyəsində kinoları izləmək, kitabları oxumaq, onlar haqda şərh yazmaq, onları təhlil etmək,etdikləri təhlilləri təqdimatlar vasitəsilə dinləyiciyə çatdırmaq;

FTN 4. İqtisadi terminlərin, habelə işgüzar ingilis dili lüğətinə yiyələnmək,deskriptiv yazı növündən istifadə edərək qrafiklərin,cədvəllərin,faiz göstərən sirkulyar qrafiklərin akademik I şifahi təsviri; 3-cü şəxsın adından istifadə edərək fikirlər irəli sürmə, ümumi akademik fikir mübadiləsi aparmaq bacarığı;

FTN 5. İşgüzar mühitdə sərbəst dialoq, müzakirə,diskussiya aparmaq və debat etmək bacarığına yiyələnmək;özünü professional mühitdə ingiliscə təqdimetmə bacarığının formalaşması,

FTN 6. 2-ci və 3-cü conditional cümlələrin şifahi nitqdə düzgün işlədilməsi, vasitəli nitqdə olan dialoqların vasitəsiz nitqdə şifahi istifadə etmə bacarığının inkişafı, akademik söz bazasına yiyələnmə və onlardan şifahi nitq zamanı asanlıqla istifadə edilməsi bacarığı; rəvan ingilis di 1 ində akademik şəkildə danışma bacarığına yiyələnmə

ÜF-B04 Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya

FTN 1. Qloballaşma şəraitində Azərbaycan dili və ona göstərilən dövlət qayğısı ilə bağlı məlumatlara yiyələnmək. Dövlət dili haqqında fərman və sərəncamlar, “Ulu öndər Heydər Əliyev və Azərbaycan dili” mövzusunda təqdimatlar hazırlamağı öyrənmək. “Azərbaycan dilində işgüzar və

akademik kommunikasiya” fənninin məqsəd və vəzifələrini bilmək. Kommunikasiyanın forma və funksiyaları, kommunikasiya səviyyələri barədə biliklərə sahib çıxma

FTN 2. Akademik kommunikasiya prosesində köməkçi nitq hissələrinin rolunun nədən ibarət olduğunu mənimsəmək. Şifahi və yazılı kommunikasiyalar, habelə nitqə verilən tələblər: nitqin düzgünlüyü, dəqiqliyi, aydınlığı, səlisliyi, təmizliyi, yığcamlığı, sadəliyi, zənginliyi, rabitəliliyi və digər önəmli məsələlərin rolunu müasir tələblər səviyyəsində öyrənmək.

FTN 3. Kommunikasiya ritorikasının nədən ibarət olduğunu, ədəbi dilin üslublarını, Azərbaycan ədəbi dilinin aktiv və passiv leksikasını bilmək. Ədəbi dil və kommunikativlik, kommunikativliyin növləri, kommunikativlikdə rabitə və kommunikativ strategiya və 1 yaradıcılıq texnologiyalarını mənimsəmək.

FTN 4. Dinləmə mədəniyyəti və dinləmənin kommunikasiya növü kimi mahiyyətini öyrənmək. Dinləmə və diqqət, dinləmə formaları, dinləmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinin önəmini qavramaq. Kommunikasiya mədəniyyəti, danışmaq etikası və müraciət etikətləri barədə məlumatlara yiyələnmək. Təşkil olunmuş nitq (mühazirə, məruzə, çıxış, spontan nitq) özünəməxsusluğunu bilmək.

FTN 5. Müasir Azərbaycan dilinin işgüzar üslubu barədə məlumatları və qaydaları öyrənmək. İşgüzar kommunikasiyada məktubluların rolu, elektron və onlayn kommunikasiyalar barədə biliklərini zənginləşdirmək.

FTN 6. Rəsmi-işgüzar sənədləri dili barədə məlumatları öyrənmək. İşgüzar kommunikasiyaların növləri və formaları, həmçinin dili və üslubu barədə məlumatlara yiyələnmək. İşgüzar kommunikasiyada Azərbaycan dilinin saflığının, orfoqrafiya qaydalarının və cümlə quruluşuna əməl olunmasının mahiyyətini öyrənmək. İşgüzar ritorika haqqında nəzəri və praktik çalışmalara sahib çıxmaq.

SFÜ-B00 Seçmə fənnlər

SFÜ-B01 I Blok

SFÜ-B01 1.Fəlsəfə

FTN 1. Cəmiyyətin problemlərini, dünyagörüşünü, tarixi mövqeyini, mənəvi-idrakı dəyərlərini təsvir edir.

FTN 2. Qədim və Antik cəmiyyətdə fəlsəfi düşüncənin formalaşmasını və səciyyəvi xüsusiyyətlərini şərh edir.

FTN 3. Bütün dövrlər üzrə ictimai-iqtisadi münasibətlərdə təhkimçiliyin, siyasi-hüququ və mənəvi həyatda dini ideologiyanın hökmranlığını və fəlsəfəyə, elmə, incəsənətə, əxlaqa təsirini izah edir.

FTN 4. Yeni dövr və klassik alman fəlsəfəsində yeni dövr anlayışının meydana gəlməsi səbəblərini təhlil edir.

FTN 5.Fəlsəfənin maddi-iqtisadi, sosial-siyasi və mənəvi-mədəni həyatda əsaslı dəyişikliklərinin xüsusiyyətlərini tarixi cərəyanların mahiyyətini müqayisə edir.

FTN 6. Azərbaycan fəlsəfəsinin bütün dövrlərini: qədim dövrü, orta əsrləri və yeni dövrü müqayisə edir.

SFÜ-B01 2.Sosiologiya

FTN 1. Sosiologiya elmi, onun obyektı, predmeti barədə ətraflı təsvir edir.

FTN 2. Həm nəzəri, həm empirik, həm də tətbiqi sosiologiya barəsində əldə edilmiş biliklərlə sosial işçiyə öz fəaliyyətini daha məzmunlu şəkildə izah edir.

FTN 3. Sosiologiya elminin metodlarından sosial həyatda istifadə edir.

FTN 4. Sosioloji araşdırmalarda seçmə metodlardan tətbiq edir.

FTN 5. Sosiologiya elmində geniş yayılmış müşahidə, sənədlərin təhlili, fokus qrup, anket sorğusu, müsahibə, ekspert sorğusunu praktik həyatda tətbiq edir.

FTN 6. Sosioloji araşdırmalarda riyaziyyat elminin metodlarından istifadə edərək təhlillər aparır.

SFÜ-B01 3. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları

FTN 1. Cəmiyyətin mövqeyini, hüquq və azadlıqlarını mədəni dəyərlərini təsvir edir.

FTN 2. Cəmiyyətdə dövlət və hüquq kimi sosial düşüncənin formalaşması və inkişafının xüsusiyyətlərini normalar vasitəsilə izah edir.

FTN 3. Konstitusiyanın inkişaf tarixi, onun ictimai-iqtisadi münasibətlərdə rolu, dövlət və ictimai həyatda baş verən qarşılıqlı münasibətləri şərh edir.

FTN 4. Müasir dövrdə yeni quruluşun anlayışını, sosial, hüquqi, iqtisadi və dövlət, cəmiyyət, mülkiyyət münasibətlərini müqayisə edir.

FTN 5. Sosial, siyasi, hüquqi və iqtisadi inkişafın zəruriliyini və səbəblərini əsaslı ifadə edir.

FTN 6. Xalq hakimiyyətini dövlət hakimiyyətinin çoxşaxəliliyini, insan və vətəndaşların hüquq bərabərliyini, vəzifələrini, dövlətin idarə edilməsi prinsiplərini təhlil edir.

SFÜ-B01 4. Məntiq

FTN 1. Mücərrəd təfəkkürün anlayış, hökm və əqli nəticə kimi əsas formalarının məntiqi səciyyəsinə təsvir edir.

FTN 2. Arqumentasiya prosesini formal məntiqin əsas prinsiplərinə əsaslanaraq düzgün, yaradıcı, ümumiləşdirilmiş şəkildə izah edir.

FTN 3. Yazılı və şifahi arqumentləşdirilmiş mühakimələrdə formal-məntiqi qanunların əsas tələblərinə uyğun olaraq, sual və cavab məntiqində arqumentasiya mədəniyyətini nümayiş etdirir.

FTN 4. Deduktiv əqli nəticələr vasitəsilə arqumentləşdirilmiş mühakimələrdə mümkün situativ variantları modelləşdirən məsələləri və onlara uyğun çalışmaları həll edir.

FTN 5. Peşə və gündəlik həyatda hər hansı məsələ haqqında öz nöqtəyi-nəzərindən arqumentləşdirilmiş

qaydada, induktiv əqlinəticələrə əsasən məntiqi nəticələr çıxarır.

FTN 6. Anoloji yolla əqli nəticə çıxarmağın ən müxtəlif üsullarına əsasən dünya və ölkəmizdə baş verən mürəkkəb sosial inkişaf proseslərini məntiqi düzgün əsaslandırır.

SFÜ-B01 5. Etika

FTN 1. Əsas əxlaqi anlayışlar kimi çıxış edən xeyir və şər in mahiyyətini dərk edərək, sosial həyatda üzləşdiyi situasiyaları xeyir və şər prizmasını təsvir edir.

FTN 2. İstər qədim və orta əsrlər tarixində, istərsə də müasir dövrdə geniş yayılmış incəsənət növlərinin mahiyyətini dərk edir.

FTN 3. Sosial-əxlaqi fəzilətlərin mahiyyətini, əməksevərlik, vətənpərvərlik kimi formaların cəmiyyət həyatında rolunu izah edir.

FTN 4. Estetikanın və bəşəriyyətin estetik zövqünün formalaşma tarixində xüsusi əhəmiyyət kəsb edən estetik konsepsiyaların mahiyyətini və onlara tənqidi münasibəti təhlil edir.

FTN 5. Əsas estetik kateqoriyalar kimi çıxış edən gözəllik və eybəcərlik, ülvilik və rəzillik, faciəvilik və komiklik kimi anlayışların məzmununu öyrənərək onlarda estetik tərbiyə və estetik zövq formalaşdırır.

FTN 6. Azadlıq, məsuliyyət, vicdan, borc, ləyaqət və qürur kimi anlayışların məzmunu çərçivəsində insan davranışını dəyərləndirir.

SFÜ-B01 Multikulturalizmə giriş

FTN 1. Multikulturalizmin əsas nəzəriyyəçiləri və konsepsiyalarının xüsusiyyətlərini təsvir edir.

FTN 2. Multikulturalizm, onun formalaşması və inkişaf mərhələləri, Qərb ölkələrində nəzəriyyəsi və təcrübəsi haqqında mülahizələrini izah edir.

FTN 3. Qərb ölkələrində və Azərbaycanda baş verən sosial-mədəni proseslərin mahiyyətini şərh edir.

FTN 4. “Mədəni müxtəliflik” problemləri ətrafında ideoloji və

siyasi mübarizəni təhlil edir.

FTN 5. Çoxmillətli sosial-mədəni mühitdə müasir xarici təcrübədən istifadə edir.

FTN 6. Multikultural mühitdə münaqişələrin həll üsulları və iş bacarıqlarının praktik tətbiqi mexanizmlərini əsaslandırır.

SFÜ-B01 6. Multikulturalizmə giriş

FTN 1. Multikulturalizmin əsas nəzəriyyəçiləri və konsepsiyalarının xüsusiyyətlərini təsvir edir.

FTN 2. Multikulturalizm, onun formalaşması və inkişaf mərhələləri, Qərb ölkələrində nəzəriyyəsi və təcrübəsi haqqında mülahizələrini izah edir.

FTN 3. Qərb ölkələrində və Azərbaycanda baş verən sosial-mədəni proseslərin mahiyyətini şərh edir.

FTN 4. “Mədəni müxtəliflik” problemləri ətrafında ideoloji və siyasi mübarizəni təhlil edir.

FTN 5. Çoxmillətli sosial-mədəni mühitdə müasir xarici təcrübədən istifadə edir.

FTN 6. Multikultural mühitdə münaqişələrin həll üsulları və iş bacarıqlarının praktik tətbiqi mexanizmlərini əsaslandırır.

SFÜ-B02 II Blok

SFÜ-B02 1.İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)

SFÜ-B02 2.İnformasiyanın idarə edilməsi

FTN 1. İnformasiya sisteminin əsas anlayışlarını, təsnifatını və orda gedən prosesləri təsvir edir.

FTN 2. İnformasiya sistemləri xidmətlərinin idarə edilməsini (funksiyalar, proseslər, ölçmələri) izah edir.

FTN 3. İnformasiya sistemlərinin fəaliyyəti və inkişaf etdirilməsi xərclərinin qiymətləndirilməsini tətbiq edir.

FTN 4. İnformasiya texnologiyaları servisleri və biznes üçün sahibolmanın icmal dəyərini anlayır.

FTN 5. İnformasiya texnologiyalarının inkişafı layihələrini təhlil edir.

FTN 6. Mürəkkəb informasiya sistemlərinin tətbiqinin standart metodikalarını tətbiq edir.

SFÜ-B02 3.Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş

FTN 1. Bazar iqtisadiyyatını səciyyələndirən biznes və sahibkarlığı təsvir edir.

FTN 2. Bazar sistemində baş verən sosial-iqtisadi prosesləri nəzəri və praktiki baxımdan izah edir.

FTN 3. Bazar iqtisadiyyatının əsas anlayışları olan sahibkarlığın və biznesin iqtisadi mexanizm kimi fəaliyyətlərin cəmiyyətin və hər bir insanın həyatında əhəmiyyətli rol oynamasını əsaslandırır.

FTN 4. Azərbaycanda sahibkarlığın və biznesin inkişafı potensiallarını təhlil edir.

FTN 5. Potensialları olan şəxslərin, subyektlərin sahibkarlıq və biznesə qoşulmaları imkanlarını təhlil edir.

FTN 6. Sahibkarlığın və biznesin strateji baxımdan inkişafı imkanlarını və gələcək dövr üçün əhəmiyyətini əsaslandırılır.

SFÜ-B02 4. Politologiya

FTN 1. Politologiyanın əsas anlayışlarını təsvir edir.

FTN 2. Siyasi elmin nəzəri biliklərinə əsaslanaraq cəmiyyətdə və dünyada baş verən siyasi prosesləri izah edir.

FTN 3. Dövlət, siyasi sistem, siyasi şüur anlayışlarını mənimsəyərək insanın cəmiyyətdə gedən siyasi proseslərdə iştirakını, hər bir insanın bu prosesdə yeri və rolunu şərh edir.

FTN 4. Siyasi fikrin inkişaf mərhələlərini, Azərbaycanda siyasi fikrin inkişaf tarixi ilə bağlı əldə etdiyi məlumatlara əsasən siyasi fikrin gələcək inkişafı ilə bağlı mülahizələr

təhlil edir.

FTN 5. Vətəndaş kimi siyasi partiya, hakimiyyət və seçkilərdə fəal iştirak edir.

FTN 6. Siyasi elmin əsas anlayışlarını, onların əsas mahiyyətini mənimsədiyinə görə konkret siyasi proseslərlə bağlı proqnoz verir.

İF-B00

İxtisas fənnləri

İF-B01

İqtisadiyyata giriş

FTN 1. Baza iqtisadi anlayışları və onların qarşılıqlı əlaqəsini, iqtisadi subyektlərin davranış prinsiplərini öyrənilməsi;

FTN 2. İqtisadiyyatda bazar mexanizminin rolu haqqında təsəvvürə malik olacaq, iqtisadi | hadisə və prosesləri məzmun və formal təhlilinin ilkin vərdişlərini öyrədilməsi;

FTN 3. İqtisadiyyatda baş verən prosesləri başa düşmək üçün nəzəri bazaya malik biliklərin verilməsi;

FTN 4. Bazar mexanizminin əsas elementləri olan tələb təklif qiymət rəqabət onların qarşılıqlı əlaqəsini;

FTN 5. Bazar iqtisadiyyatının fəaliyyət qanunauyğunluqlarını;

FTN 6. İqtisadi subyektlərin qərarların qəbul etmə mexanizmini;

İF-B02

Mikroiqtisadiyyat

FTN 1. Ev təsərrüfatının və firmalar tərəfindən iqtisadi qərarların necə verildiyini;

FTN 2. İqtisadi subyektlər tərəfindən verilən qərarların məhsulların miqdarlarına və qiymət inə, istehsal amillərinə və resursların bölüşdürülməsinə necə təsir etməsini;

FTN 3. İstehlakçı davranışlarının fəaliyyətini öyrənilir|

FTN 4. Bazarın rəqabətliyi baxımından əsas növləri olan: Təkmil rəqabətli bazar, inhisarçı rəqabətli bazar, oliqopolik

bazar, inhisar bazarları haqqında ümumi məlumatlar əldə edilir

FTN 5. İctimai nemətlərin iqtisadi mahiyyəti və onların ümumi rifaha təsirinin öyrənilməsi I

FTN 6. Bazar iqsadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin edə bilmədikdə , bazarın iflası zamanı iqsadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyini və bazar fəaliyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş hökumətin siyasi tədbirlərinin öyrənilməsi

İF-B03 Makroiqtisadiyyat

FTN 1. Makroiqtisadi sabitliyi, dayanıqlı iqtisadi artımı, ehtiyatların tam istifadə olunmasını, infilyasiya və işsizlik səviyyəsinin minimumlaşdırılmasını öyrənir

FTN 2. Makroiqtisadi tarazlığın məcmu tələb və məcmu təklif modeli

FTN 3. Makroiqtisadi tarazlığın Keynsin gəlirlər və xərclər modeli

FTN 4. Vergi-büdcə və pul kredit siyasəti

FTN 5. Əmtəə və pul bazarlarında makroiqtisadi tarazlıq

FTN 6. Açıq və qapalı iqtisadiyyatın makroiqtisadi təhlili

İF-B04 Xətti cəbr və riyazi analiz

FTN 1. Xətli cəbri tənliklər sistemi, xətti fəza, xətti çevirmə və digər xətti təbiətə malik olan riyazi obyektləri öyrənməyi;

FTN 2. Diferensial və inteqral hesabının köməkliyi ilə funksiya və dəyişən kəmiyyətlərin tədqiqi ni bilməyi;

FTN 3. Qeyd edilən riyazi biliklər əsasında iqtisadi və texniki məsələlərin həllində riyazi təhlil aparmaq qabiliyyət i yaratmağı;

FTN 4. Riyazi üsullardan istifadə etməyi və riyaziyyatdan istifadə olunacaq fənlərin tədrisi üçün nəzəri baza

formalaşdırmağı;

FTN 5. İqtisadi məsələlərin həllində effektiv-riyazi həll üsullarını seçməyi;

FTN 6. Riyazi modelləşmənin əsaslarının öyrənilməsini.

İF-B05 Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika

FTN 1. Təsadüfi hadisələrin və proseslərin baş verməsinin riyazi qanunauyğunluqlarını müəyyən etməyi ;!

FTN 2. Məlumatların yığılmasının və müşahidələrin nəticələrinin emalının riyazi üsullarını öyrətməyi;

FTN 3. Öyrənilən riyazi üsullar əsasında iqtisadi və texniki məsələlərin həllində riyazi təhlil aparmaq qabiliyyətini yaratmağı;

FTN 4. Riyazi modelləşmənin həyata keçirilməsində effektiv riyazi həll üsullarını seçməyi;

FTN 5. Riyaziyyatdan istifadə olunacaq digər fənlərin tədrisi üçün nəzəri baza formalaşdırmağı;

FTN 6. Məntiqi və alqoritmik düşüncə tərzini formalaşdırmağı.

İF-B06 İkt -baza komputer bilikləri

FTN 1. İnformasiyanın alınması, saxlanması və emalının əsas üsul və vasitələrinə yiyələnmək, kompüterdən informasiyanın idarə edilməsi vasitəsi kimi istifadə bacarığına və qlobal kompyuter şəbəkə 1 ərində informasiya ilə işləmə qabiliyyətinə malik olmaq.

FTN 2. Qoyulmuş məsələyə uyğun olaraq iqtisadi verilənlərin emalı üçün emal vasitələrini seçmə, hesablamanın nəticələrini təhlil etmə və alınmış nəticələri əsaslandırma bacarığına yiyələnmək.

FTN 3. Daxili və xarici mənbələrdən istifadə edərək zəruri verilənləri toplama, təhlil etmə və analitik hesabat hazırlama bacarığına yiyələnmək.

FTN 4. Analitik və tədqiqat məsələlərinin həlli üçün müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə bacarığına malik olmaq.

FTN 5. Kommunikativ məsələlərin həlli, İnternetdə axtarış və arayış sistemləri vasitəsilə peşə əhəmiyyətli informasiyanın axtarışı və seçimi vasitələrindən və informasiya texnologiya 1 arından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq.

FTN 6. Təlim və özünü təlim proseslərində iştirak üçün İKT vasitələrindən istifadə imkanlarına malik olmaq.

İF-B07 Statistika

FTN 1. Praktiki vəzifələrin həlli üçün zəruri olan məlumatların toplanması, işlənməsi və təhlilinin statistik metodologiyasını mənimsəmək.

FTN 2. Statistik məlumatların toplanması, saxlanması, ilkin işlənməsinin üsul və metodlarını seçməyi və onların tətbiqini, müasir informasiya mənbələri ilə işləməyi bacarmaq

FTN 3. Təsviri statistikanın metodları əsasında toplanmış statistik məlumatların ümumiləşdirilməsini, təhlil məqsədilə əlverişli formada təqdim etməyi bacarmaq.

FTN 4. İnformasiya əldə edilməsinin mühüm vasitəsi kimi statistik göstəricilərin hesablanması, onların izahını, optimal qərarların qəbul edilməsi üçün nəticələr formalaşdırmağı bacarmaq.

FTN 5. Statistik metodologiyanın praktiki tətbiqini, uçot və statistikanın beynəlxalq standartlarına və qaydalarına uyğun olaraq istənilən həcmdə məlumatlarla işləməyi, yüksək statistik texnologiyaların tətbiqini, düzgün və əsaslandırılmış nəticələri formalaşdırmağı bacarmaq

FTN 6. İnformasiyanın idarəedilməsinin mühüm vasitəsi kimi informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadəni bacarmaq.

İF-B08 Ekonometrika

FTN 1. İqtisadi məsələnin formalaşdırılması və fərziyələrin qurulması, iqtisadi məsələni təsvir etmək üçün zəruri olan göstəricilər sisteminin seçilməsi bacarıqlarını əldə etmək.

FTN 2. İzaholunan və izahedici dəyişənlər üçün zəruri olan statistik məlumatların toplanması, ilkin emalı və bu istiqamətdə zəruri biliklərə yiyələnmək.

FTN 3. Modelin spesifikasiyasının qurulması, iqtisadi göstəricilər arasında əlaqənin formasının nəzəri əsaslandırılmasını bacarmaq.

FTN 4. Ekonometrik modelin parametrlərinin və bütövlükdə modelin qiymətləndirilməsi, müvafiq testlərin realizə olunmasında müasir tətbiqi proqram paketlərindən istifadə bacarıqlarına yiyələnmək.

FTN 5. İzaholunan iqtisadi göstəricilərin proqnoz ssenarilərinin verilməsi və onlardan istifadə mexanizmlərinin hazırlanması bacarığına yiyələnmək.

FTN 6. Ekonometrik modellərin nəticələrinin praktiki qərarların qəbul edilməsi üçün formalaşdırılması bacarıqlarına yiyələnmək .

İF-B09 Menecment

FTN 1. Menecmentin əsas funksiyalarını və menecerlərin rollarını təsvir etmək.

FTN 2. Menecerlərin planlaşdırma prosesini təşkilatın missiyası, vizyonu və dəyərləri ilə necə uyğunlaşdırdığını izah etmək.

FTN 3. Ümumi təşkilati quruluşları və hər birinin üstünlük və mənfi cəhətlərini müəyyənləşdirmək.

FTN 4. Təşkilatlardakı qrup və komanda dinamikasını anlamaq.

FTN 5. Təşkilat mədəniyyətini və müxtəlifliyin faydalarını anlamak.

FTN 6. Güclü və zəif liderliyi və liderlik növlərini tanımaq.

İF-B10 Maliyyə uçotu

FTN 1. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının məzmununu və məqsədini təsvir və izah etmək

FTN 2. Maliyyə məlumatlarının keyfiyyət göstəriciləri və maliyyə uçotunun fundamental əsaslarının öyrənilməsi

FTN 3. İkili mühasibat və mühasibat uçotu sistemlərinin mahiyyəti və məqsədlərini təsvir etmək

FTN 4. Əməliyyatların və hadisələrin uçotu və səhvlərin müəyyələşdirilməsi və düzəldilməsi daxil omaqda ilkin balansın hazırlanması və qiymətləndirilməsi üzrə biliklərin nümayiş etdirilməsi

FTN 5. Əsas maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması

FTN 6. Sadə tərkibli konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına dair biliklərin əldə edilməsi. Maliyyə hesabatlarının təhlili metodlarının izahı.

İF-B11 Korporativ maliyyə

FTN 1. Pulun zaman dəyərini hesablama və investisiya layihələri üzrə qərarların verilməsi meyarları, pul axınlarının qiymətləndirilməsi bacarığına.

FTN 2. Maliyyə aktivlərinin qiymətləndirilməsi modeli (CAPM) və faktor modellərini təhlil etmək bacarığına.

FTN 3. Törəmə qiymətli kağızları qiymətləndirmə və effektiv bazarlarda fəaliyyətləri təhlil etmə bacarığına.

FTN 4. Korporativ kapital strukturu seçimi etmək və leverecləri (maliyyə əmsallarını) təhlil etmək bacarığın

FTN 5. Assimetrik informasiyanı, agentlik xərclərini təhlil etmək və kapital quruluşu etmək bacarığına.

FTN 6. Divident siyasəti, şirkət birləşmələri və şirkət transfer əməliyyatların təhlil etmək bacarığına.

İF-B12 Dövlət maliyyəsi

FTN 1 İctimai və fərdi tələbatların qarşılınması, iqtisadiyyatda kənar effektlər çərçivəsində dövlətin iqtisadi

subyekt kimi fəaliyyətlərini əsaslandırmaq bacarığına

FTN 2 Dövlət gəlir və xərclərinin növləri, təsnifatı, iqtisadiyata təsirlərini müəyyənləşdirmək və təhlil etmək bacarığına

FTN 3 Vergitutmaya dair nəzəri biliklərdən istifadə etməklə vergi sistemi və vergi siyasətini təhlil etmək bacarığına

FTN 4 Dövlət büdcəsi, büdcə sistemi və büdcədən kənar fondları haqqında biliklərə malik olmaq, büdcə prosesini bilmək və büdcə hesabatlarını təhlil etmək bacarığına

FTN 5 Dövlət borcları, onların təsnifatı və iqtisadiyata təsirləri ni təhlil etmək bacarığına

FTN 6 Dövlətin iqtisadi məqsədlər: istiqamətində aparılan fiskal siyasəti təhlil etmək bacarığına

İF-B13 Maliyyə bazarları

FTN 1. Maliyyə bazarlarının məzmununu, funksiyalarını, inkişafını, peşəkar iştirakşılını, vasitəçiləri haqqında bilgilərini zənginləşdirir,

FTN 2. Milli gəlir- pul gəlirləri anlayışını, ev təsərrüfatı və fərdi sahibkarların maliyyə resurslarını, valyuta bazarlarında əməliyyatlar haqqında bilgilərə malik olacaq,

FTN 3. Qızıl bazarını, Azərbaycan bazarında qızılın qiymətinin müəyyən edilməsi, kapital bazarı ilə pul bazarının fərqi, ABŞ, Qərbi Avropa ölkələri və Yaponiyanın elastik və güclü borc kapital bazarlarını müqayisəli təhlil etmək,

FTN 4. Kredit bazarını, qiymətli kağızların mənası, məqsəd və vəzifələri, həmçinin xüsusiyyətləri haqqında anlayışa malik olmaq;

FTN 5. Fond birjası, birja əqdləri, Azərbaycanda sığorta bazarının dövlət tənzimlənməsini və hazırkı vəziyyəti haqqında araşdırmalar aparmaq,

FTN 6. Maliyyə bazarlarının tərkibində olan digər bazarlar haqqında lazımi informasiyalara sahib olmaq, ipoteka, lizing və dünya maliyyə bazarları haqqında məlumatlara yiyələnmək.

İF-B15 Maliyyə risklərinin idarəedilməsi

FTN 1 Maliyyə risklərinin idarəedilməsi sahəsində biliklərdən istifadə etmək bacarığına

FTN 2 Portel riskini və gəlirləri hesablamaq bacarığına

FTN 3 Fyuçers bazarlarında aparılan əməliyyatları təhlil etmək bacarığına

FTN 4 Opsiön və svap bazarları haqqında biliklərdən istifadə etmək bacarığına

FTN 5 Maliyyə risklərinin hesablanmasıda iqtifadə olunan modellərdən istifadə etmək bacarığına

FTN 6 Ölkə maliyyə riski və beynəlxalq maliyyə riski idarəedilməsi haqqında biliklərdən istifadə etmək bacarığına

İF-B17 Vergitutma

FTN 1 Azərbaycan Respublikasının Vergi qanunverciliyi ilə bağlı baza biliklərə

FTN 2 Vergi sisteminin fəaliyyəti və əhatə dairəsi, vergi ödəyicisinin hüquqları və öhdəlikləri haqqında biliklər

FTN 3 Fiziki şəxslərin gəlir vergisi üzrə vergi öhdəliklərini hesablamaq bacarığına

FTN 4 Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi üzrə vergi öhdəliklərini hesablamaq bacarığına

FTN 5 Əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) və digər dolayı vergilərin müəssisələrə təsirini izah etmək və ƏDV və digər dolayı vergi növləri üzrə müəssisənin vergi öhdəliklərini hesablamaq bacarığına

FTN 6 Vergi tənzimlənməsi sistemlərinə riayət etmək, müvafiq vergi hesablaması və planlaşdırma üsullarından istifadə etməklə fiziki şəxslər və hüquqi şəxslər üçün vergi öhdəliklərini hesablamaq və etik qaydada idarə etmək bacarığına

F-B18 maliyyə menecmenti

FTN 1 Müvafiq analitik keyfiyyət və kəmiyyət metodlarından istifadə etməklə biznes aktivlərinin qiymətləndirmək, kapital layihələri və investisiyalar barədə məsləhətlər vermək bacarığına

FTN 2 Alternativ maliyyə mənbələrini və maliyyələşmənin müxtəlif yollarını müəyyənləşdirmək və qiymətləndirmələr etmək bacarığına

FTN 3 Maliyyə imkanlarını artırmaq üçün alternativ maliyyə mənbələrini aşkar etmək, təhlil etmək və müvafiq tövsiyələr vermək bacarığına

FTN 4 Maliyyə qərarlarının qəbul edilməsində tənzimləmə, idarəetmə və etika sahəsindəki mövcud dəyişiklər barəsində məlumatlı olmaq və yeni tövsiyələr hazırlamaq bacarığına

FTN 5 Biznes və maliyyə riski ilə əlaqəli biznes fəaliyyətinin idarə edilməsində müvafiq strategiyaları təhlil etmək və baş verə biləcək təsirlər barədə tövsiyələr vermək bacarığına

FTN 6 Əlavə dəyər yaratmaq məqsədilə investisiya qiymətləndirilməsi, biznesin yenidən təşkili, vergilərin və risklərin idarə edilməsi, xəzinə və dövriyyə kapitalının idarəedilməsi bacarığına

İF-B19 Mülki müdafiə

FTN 1 Fövqəladə hadisələrin təsnifatı, onların tam xarakteristikası, Mülki müdafiənin yaranma tarixi, onun FH-da rolu və vəzifələrini öyrənmək. Mülki müdafiə ilə bağlı Nazirlər kabinetinin Qərarları və qanunlarını bilmək;

FTN 2 Müasir dövürdə sülh və müharibə dövürlərində Mülki müdafiənin rolunu və vəzifələrini bilmək. Texnogen FH-də hadisələrin qarşısının alınması yolları, bakterioloji, kimyəvi və radiasiya şəraitində əhalinin davranış qaydalarını, mahiyyətini bilmək. Karantin, observasiya şəraitində, sanitariya təmizliyi, ərazinin dezinfeksiyası, kimyəvi

zəhərlənmə ' ocaqlarında deqazasiya, radiasiya şəraitində isə dezaktivasiya üsullarını bilmək;

FTN 3 Fövqəladə hallar komissiyası. Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün Dövlət sisteminin rolu və vəzifələrini bilmək. Hərbiləşdirilməmiş mülki müdafiə dəstələrinin yaradılmasını öyrənmək;

FTN 4 Fövqəladə hallar zamanı əhalinin mühafizəsinin təşkilini həyata keçirmək. Kollektiv və mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bilmək.

Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar

zamanı əhalinin köçürülməsini bacarmaq. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin səmərəli mühafizəsinin təşkilini bacarmaq. Kollektiv mühafizə qurğuları və onlardan istifadə qaydalarını bacarmaq. Fərdi mühafizə vasitələri və onlardan istifadə qaydalarını bilmək. Fövqəladə hallar zamanı əhalinin köçürülməsini həyata keçirmək;

FTN 5 Mülki müdafiə kəşfiyyatının təşkili və aparılması qaydalarını bilmək. Radiasiya və | kimyəvi kəşfiyyat cihazlarını işlətməyi bacarmaq. Mülki müdafiə üzrə idarətmə, mülki müdafiə qərargahları və onların əsas vəzifələrini bilmək;

FTN 6 Mülki müdafiə tədbirlərinin planlaşdırılması və həyata keçirilməsini bacarmaq. FH-in nəticələrinin aradan qaldırılması yollarını bilmək. Qəza- xilas etmə və digər təxirəsalınmaz işlərin dağıntı ocaqlarında təşkil etmək və aparılmasını həyata keçirmək. Əhalinin mülki müdafiə sahəsində hazırlanmasının prinsiplərini öyrənmək.

Fövqəladə hadisələr zamanı dağıntı ərazisində ilk tibbi yardım aparmağı bacarmaq.

ATM-B00 Ali təhsil müəssisəsi tətərindən müəyyən edilən fənnlər

ATM-B01 I Blok

ATM-B01 1.Biznesin əsasları

FTN 1.Biznesin nəzəri-metodoloji əsaslarını, əsas xüsusiyyətlərini, sahibkar ruhunun formalaşdırılması, yeni ideyalar yaratmağı və təşəbbüskar olmağı habelə biznes planının hazırlanması, biznesin qurulması və idarə edilməsi sahəsində işlərin təşkilini şərh edir.

FTN 2. Biznesin təşkilati formalarının seçilməsi metodikası, optimal təşkilati strukturun, biznesin xüsusiyyətlərinə uyğun infrastrukturun müəyyənləşdirilməsi bacarığı və problemlə məsələlərə qeyri-standart həll yollarını tapır.

FTN 3. Müəssisənin daxili və xarici mühiti baxımından fəaliyyət istiqamətlərinə dair mütəxəssis məsləhətləri vermək və təşkilati funksiyaya əlavə dəyər qatmaq, gələcəyə dair iş şəraitinə hazır olmaq və mövcud biznes mühitini təhlil etmək bacarığını nümayiş etdirir.

FTN 4. Biznes sferasının seçilməsi və ona uyğun biznes konsepsiyasının hazırlanması metodologiyası, müasir idarəetmənin metod və növlərini və onun funksiyalarının effektiv icrasını həyata keçirə bilmək bacarığını nümayiş etdirir.

FTN 5. Biznesin əsasları, idarəetmə, istehsalın təşkili, təşkilati davranış, strateji inkişaf planı, biznesdə insan resurslarının idarə edilməsi və maliyyə işlərinin təşkili ilə bağlı baza biliklərə malik olur.

FTN 6. İstehsal,istehsal prosesi, istehsal sistemləri, müasir istehsalın xüsusiyyətləri və idarə edilməsinə bələd olmaq, biznesin subyektlərinin fasiləsiz işləmələri üçün zəruri xammal-material və yarımfabrikatlar planlaşdırılmasını müəyyənləşdirə bilir.

FTN 7. Biznes fəaliyyətində kommersiya sirri və onun qorunması biznesdə informasiyaların, biznesin təhlükəsizliyinin təmin edilməsində sahəsində işin təşkili və idarə edilməsini izah edir.

FTN 8. Biznes risklərinin qiymətləndirilməsi metodikası, biznesdə risklərin aradan qaldırılması yollarının öyrədilməsi və qiymətləndirilməsi metodikasını izah edir.

FTN 9. Biznes prosesini təşkil etməyi, biznes proseslərini analiz etməyi, qiymətləndirilməyi, biznes prosesini intensivləşdirməyi və idarə etməyi izah edir.

FTN 10. Biznes fəaliyyətinin planlaşdırılmasını, strateji idarə edilməsini, maksimum gəlir əldə etməyə imkan verən məhsullar və xidmətlər üzrə qiymətin müəyyənləşdirilməsini izah edir.

FTN 11. Biznes fəaliyyəti üzrə plan və proqnoz göstəricilərinin təhlili üçün hazırlıq işləri aparmağı, onları əsaslandırmağı və işin nəticələrini biznes standartları çərçivəsində təqdim edir

ATM-B012.kommersiya fəaliyyətinin əsasları

FTN 1. Kommersiya fəaliyyətinin tərfi,kommersiyaya aid ilkin anlayışların formalaşması ,kommersiya haqqında biliklərin toplanması.

FTN 2. Kommersiya fəaliyyətində istehlakçı davranışına təsiri olan psixoloji,sosial,mədəni və iqtisadi faktları yaxından analiz edilməsinin öyrənilməsi.

FTN 3. Satış prosesində tətbiq olunan satış texnikalarının ,satış həmlələrinin,stragiyaların və taktikalarının öyrədilməsi

FTN 4. Qiymət və qiymətin formalaşması ilə bərabər tələbə bölüşdürmə,bölüşdürmə formaları,kanallar,pərakəndə və toptançılar haqqında ilkin anlayışlara da yiyələnəcək.

FTN 5. Bir məhsulun brendinq,reklam və kommunikasiya strategiyanın formalaşdırılması.

FTN 6. Kommersiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsinin əsas xüsusiyyətləri haqqında ilkin anlayışlara sahib olmaq.

ATM-B013. Sosial sahələrin iqtisadiyyatı

FTN 1. Sosial sahələrin məqsədini, dövlət büdcəsini, sosial müdafiə fondunun formalaşmasını, inkişaf etmiş dünya ölkələrinin təcrübəsindən yararlanaraq əhalinin maddi və mənəvi vəziyyətinin yaxşılaşdırılması yollarını araşdırmağı

bacarmalıdırlar;

FTN 2. Yaşayış minimumu, minimum əmək haqqı, minimum pensiya təminatının tənzimlənməsi metodlarını, makro və mikro səviyyədə idarəetmənin vəhdətinin müsbət və mənfi tərəflərini bilməlidirlər;

FTN 3.İslahatların yoxsulluğun azaldılmasına, əmək haqqı, qiymət və inflyasiya göstəricilərinə təsirini analiz etməyi bacarmalıdırlar.

FTN 4.Əhali istehlakı fonunda tələbatın formalaşmasını, xidmət sahələrinin tənzimlənməsi mexanizmini araşdırmağı bacarmalıdırlar;

FTN 5. Elm, təhsil və səhiyyə sahələrinin funksiyalarını, ticarət və nəliyyatın tənzimlənməsinin sosial mexanizmlərin bilməlidirlər.

FTN 6.İslahatların pensiya təminatına təsirini, turizmin inkişafında dövlət tənzimləməsini təhlil etməyi bacarmalıdırlar;

FTN 7. Sosial sığorta fondunu, qeyri kommersioniya xüsusiyyətlərini təhlil etməyi bacarmalıdırlar.

ATM-B02 II Blok

ATM-B02 1.Büdcə sistemi

FTN 1.Dövlət büdcəsinin sosial iqtisadi məzmunu və dövlət büdcəsinin iqtisadi inkişafda əhəmiyyəti.

FTN 2. Azərbaycan Respublikasının büdcə quruculuğu və onun xüsusiyyətləri.Dövlət ərazi quruluşu formaları.

FTN 3.Büdcə sisteminin hüquqi əsasları. Büdcə hüququnun subyektləri ,maddi normalar və prosesual normalar.

FTN 4. Azərbaycan Respublikasının büdcə layihəsinin tərtibi və Milli Məclis tərəfindən müzakirəsi və təstiqlənməsi.

FTN 5.Büdcə təsnifatı anlayışı,gəlir və xərclərin bölüşdürülməsi prinsipləri.Büdcədən maliyyələşən idarə və təşkilatlar.

FTN 6. Sosial müdafiə, sosial sığorta və sosial təminat

xərcləri.

FTN 7.Dövlət borclarının məqsəd və vəzifələri .Onların idarə edilməsi prinsipləri .

FTN 8.Büdcədən kənar fondların yaranması və fəaliyyətinə müxtəlif baxışlar.

FTN 9.Büdcələrarası münasibətlərin mahiyyəti və formalaşması prinsipləri.

FTN 10.Büdcə icrası və maliyyə nəzarətinin təşkili .

ATM-B02 2.Beynəlxalq valyuta -kredit münasibətləri və xarici ölkələrin pul kredit sistemi

FTN 1.BVKM sferasının müasir iqtisadiyyatdakı yerinin, təyinatının, əsas xüsusiyyətlərinin açıqlanması

FTN 2. Beynəlxalq pul-kredit sahəsində problemləri müəyyənləşdirməyi, onların həlli yollarını əsaslandırmağı bacarmaq

FTN 3.BVKM sferasının milli inkişafda oynaya bildiyi rolun açıqlanması

FTN 4.BVKM sferasının əsas anlayışları və təriflərinin açıqlanması

FTN 5.BVKM sferasının institusional və funksional əsaslarının, qanunauyğunluqlarının açıqlanması

FTN 6.BVKM sferasının vahid system kimi fəaliyyətini, global və milli iqtisadi proseslərə təsirinin açıqlanması

ATM-B02 3.Vergi uçotu

FTN 1. Vergi əməliyyatlarının uçotunun aparılması və maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinə dair mövcud normativ-hüquqi aktlara istinad və onlardan səmərəli istifadə etməyi bacaracaqlar

FTN 2. Təsərrüfat əməliyyatları üzrə vergi uçotunun aparılması xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq müəssisənin vergi registrlərini tərtib etməyi bacaracaqlar

FTN 3. Müəssisənin gəlir və xərclərinin mühasibat və vergi məlumatlarını əlaqələndirməyi bacaracaqlar

FTN 4. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinin vergitutma bazasını

və vergi öhdəliklərini hesablamayı, bəyannaməsini tərtib etməyi bacaracaqlar

FTN 5. MUBS-na əsasən cari vergi öhdəliklərinin uçotunu aparmayı, uçot hesabatlarında mənfəət vergisi ilə əlaqədar yazılışları qeyd etməyi, maliyyə hesabatlarında təxirəsalınmış vergi məbləğlərini hesablamayı və yazmayı bacaracaqlar

FTN 6. Əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) və digər dolay vergilərin müəssisələrə təsirini izah etmək və ƏDV və digər dolay vergi növləri üzrə müəssisənin vergi öhdəliklərini hesablamayı və bəyannaməsini tərtib etməyi bacaracaqlar

ATM-B03 III Blok

ATM-B03 1. Aqrar sahənin iqtisadiyyatı

FTN 1.Kənd təsərrüfatı istehsalının xüsusiyyətləri , inkişaf qanunauyğunluqları fənnin predmeti və obyektini mənimsəmək.

FTN 2. Aqrar sahənin dinamik inkişafında kooperasiya amili ,prinsipləri və növlərini şərh etməyi bacarmaq.

FTN 3. Torpaq fondu, onun tərkibi sturukturu və torpağın münbitlik formaları: təbii, süni, iqtisadi, mütləq və nisbi münbitliyin təhlilini aparmayı bacarmaq.

FTN 4.İstehsal fondlarının mahiyyəti, təsnifatı və onlardan istifadənin spesifik xüsusiyyətləri təhlil etməyi bacarmaq.

FTN 5. Aqrar sahədə investiya fəaliyyəti və əmək resurslarının mahiyyətini şərh etməyi bacarmaq.

FTN 6.Səmərə və səmərəlilik haqqında anlayış,Aqrar sahədə istehsalın yerləşməsinin elmi əsasları və prinsiplərini mənimsəmək.

FTN 7.İstehsal və istehlakın mahiyyəti ,geniş təkrar istehsalın ekstensiv və intensiv yolla təmin edilməsinin mahiyyəti bilmək.

ATM-B03 2. Sənayenin iqtisadiyyatı

FTN 1. Mühasibat (maliyyə) hesabatı və Mühasibat

balansının təhlili biliklərinə nail olacaq

FTN 2. Mənfəət və zərərlər, Kapitalın dəyişməsi və Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təhlilini öyrənəcəklər

FTN 3. Mühasibat hesabatının məlumatları üzrə müəssisələrin və onların maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsi bacarığına nail olacaqlar

FTN 4. Səqment hesabatının təhlili bacarığını öyrənəcəklər

FTN 5. Konsolidə edilmiş (birləşdirilmiş) Hesabatın təhlilini öyrənəcəklər

FTN 6. Maliyyə əmsallarının hesablanması və Mühasibat (maliyyə) hesabatının təhlilinin əsaslarını dərk edəcəklər.

FTN 7. Sənaye sahələrinin predmeti və mahiyyəti ilə bağlı ilkin biliklərə nail olacaqlar

FTN 8. Sənaye istehsalının formalaşması və ərazi üzrə yerləşdirilməsi əhəmiyyətini öyrənəcəklər

FTN 9. Ölkə iqtisadiyyatının sənaye potensialın təyin olunması bacarığına nail olacaqlar

FTN 10. Sənaye müəssisələrinin idarə edilməsində fondların rolunu öyrənəcəklər

FTN 11. İstehsal logistikası və keyfiyyətlərinin xüsusiyyətlərini öyrənəcəklər

FTN 12. Sənayedə Menecmentin mahiyyətini dərk edəcəklər.

ATM-B03 3. Ticarətin iqtisadiyyatı

FTN 1. Müasir cəmiyyətdə ticarətin rolunun artmasını, iqtisadi münasibətlər sistemini və ticarəti izah etmək bacarığı

FTN 2. Ticarətin meydana gəlməsi və inkişafı tarixini təhlil etmək bacarığı

FTN 3. Xarici ticarətin milli ticarətin inkişafında rolu olduğunu izah etmək bacarığı

FTN 4. Qiymət bazarın ünsürü və onun tutumuna, bazarda tələb və təklif nisbətlərinə təsir edən amillə olmasını izah etmək bacarığı

FTN 5. Pərakəndə ,topdansatış və kütləvi iaşə müəssisələrinin mal dövriyyəsi anyayışının ticarətin inkişafında rolunu izah etmək bacarığı

FTN 6. Maliyyələşmə və kreditləşmənin müəssisənin gəlirləri ,xərcləri və mənfəəti ticarətin reallaşmasının əsası olmasını izah və təhlil etmək bacarığı

ATM-B04 IV Blok

ATM-B04 1. Büdcə və xəzinə uçotu

FTN 1. Büdcə sistemi və büdcə quruculuğu ilə bağlı ilkin biliklərə nail olacaqlar.

FTN 2. Azərbaycan Respublikasında büdcə prosesinin təşkilinin əhəmiyyətini öyrənəcəklər.

FTN 3. Büdcə təşkilatlarında qısa və uzun müddətli aktivlərin uçotunun aparılması bacarığına nail olacaqlar.

FTN 4. Dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri haqqında məlumat öyrənəcəklər.

FTN 5. Büdcə sferasında maliyyə nəzarətinin xüsusiyyətlərini öyrənəcəklər.

FTN 6. Dövlət Büdcəsindən Maliyyə dəstəyinin mahiyyətini dərk edəcəkiər.

ATM-B04 2. Maliyyə hesabatı

ATM-B04 3. Beynəlxalq maliyyə münasibətləri

FTN 1. Beynəlxalq maliyyə münasibətlərinin yaranması, beynəlxalq valyuta-kredit münasibətlərinin formalaşması haqqında biliklərə malik olmaq, xarici ölkələrin pul-kredit sisteminin fəaliyyətinə bələd olmaq.

FTN 2. Beynəlxalq və milli valyuta sisteminin tərkibi, quruluşu və formalaşması haqqında bilikləri öyrənmək, valyuta münasibətlərinin tənzimlənməsində dövlətin və bazarın rolunu mənimsəmək.

FTN 3. Beynəlxalq hesablaşmaların necə aparıldığını öyrənmək, beynəlxalq kreditin mahiyyətini, həmçinin dünya

valyuta ,kredit və maliyyə bazarlarının hansı funksiyanı yerinə yetirməsini öyrənmək

FTN 4.BİM sistemində kapital axımının hansı istiqamətlərə yönəlməsini öyrənmək, birbaşa investisiyaların kapital axımında nə üçün əsas rol aparmasının səbəblərini mənimsəmək.

FTN 5. Beynəlxalq regional valyuta və kredit maliyyə təşkilatlarının funksiyaları, BVF, BYİB və s. fəaliyyəti haqqında öyrənmək

FTN 6. Xarici ölkələrin: Avropa və Şimali Amerika ölkələrinin maliyyə, pul-kredit sistemləri haqqında biliklərə malik olmaq.

ATM-B05 V Blok

ATM-B05 1 Müəssisə maliyyəsi

FTN 1.Müəssisə və təşkilatlarda korporativ maliyyənin tətbiqi aspektlərini öyrənilib tətbiq etməli;

FTN 2.Qısamüddətli dövrdə bank krediti limitinin,ticarət krediti və lizinq maliyyələşmələrinin təyin edilib öyrənilməsi;

FTN 3.Müəssisələr üçün mümkün uzunmüddətli maliyyə mənbələrinin müəyyən edilməli və kapital maliyyələşməsinin müzakirə edilməli;İslam maliyyəsi və ənənəvi maliyyənin əsas fərqlərinin aydınlaşdırılması,

FTN 4. Divident siyasətinin maliyyələşmə qərarı ilə ələqəsinin öyrənilməsi,həmçinin dividend siyasətinin praktiki təsirlərinin aydınlaşdırılması müxtəlif qiymətli kağızların mahiyyətinin öyrənilməsi

FTN 5. kapital Aktivlərinin Qiymətləndirilməsi Modelinin(KAQM) əsas komponentlərinin,həmçinin üstünlükləri və çatışmazlıqlarının müəyyənləşdirilməsi;kapital alətləri silsiləsinin aydınlaşdırılması

FTN 6.riskin növlərinə uyğun olaraq onların üstün və çatışmayan cəhətlərinin müzakirəli şəkildə müəyyənləşdirilməsi;

ATM-B05 2, Audit

FTN 1.Müvafiq maraqlı tərəflərə audit, təminat və məsləhət tapşırıqlarının rolu və əhatə dairəsi barədə tövsiyə etməli və səmərəli şəkildə məlumat verməli.

FTN 2.Məsləhət, audit və təminat tapşırıqlarına aid tənzimləyici, hüquqi, peşəkar və etik standartları tətbiq etməli.

FTN 3. Audit, təminat və məsləhət tapşırıqlarını planlaşdırmalı və hazırlamalı.

FTN 4. Effektiv audit və təminat tapşırıqlarını yerinə yetirməli.

FTN 5. Audit və təminat tapşırıqlarının nəticələri barədə rəylər və hesabatlar hazırlamalı.

FTN 6. Qiymətləndirmə, izləmə və müvafiq risk müəyyənləşdirmə prosedurlarının həyata keçirilməsinə imkan verən effektiv və uyğun idarəetmənin təmin edilməsi; effektiv daxili audit və nəzarət sistemlərini hazırlamalı və tətbiq etməlidir.

ATM-B05 3, Maliyyə təhlili

FTN 1.Təhlilin təşkilinin əsas qaçydalarının təhlilinin aparılması növlərinin öyrənilməsi.

FTN 2.Müəssisələrin idarəedilməsində qərarların verilməsində təsərrüfat fəaliyyətinə təsir edən amillərin aşkara çıxarılması, əsas ehtiyatların müəyyənləşdirilməsi, inflyasiyaların maliyyə nəticələrinin təsirinin təhlili.

FTN 3.Müəssisənin istehsal fəaliyyətinin intensivləşdirilməsi, əsas və quruluşun qiymətləndirilməsi. Maliyyə hesabatlarının öyrənilməsi.

FTN 4. Maliyyə nəticələrinin planlaşdırılması, proqramlaşdırılması, onun likvidliyi və ödəmə qabiliyyətinin təhlil edilməsi.

FTN 5.Müəssisənin maliyyə sabitliyinin təhlili, müxtəlif, metodlarla maliyyə sabitliyinin qiymətləndirilməsi və müəssisənin investisiya fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi metodlarının öyrənilməsi.

FTN 6. Maliyyə planının tərtib edilməsinin , bütçə planlaşdırılması metodlarının öyrənilməsi.

ATM-B06 VI Blok

ATM-B06 1. Sığorta işi

FTN 1.Sığortaçının formalaşdırdığı sığorta ehtiyatları ; - sığorta bazarı və rəqabət.

FTN 2.Sığortanın təşkilati formaları; sığorta xidməti marketinqinin əsas elementləri.

FTN 3.Sığorta şirkətinin marketinq və menecment fəaliyyətinin əlaqəsi .

FTN 4.Sığorta üzrə təminat fondu, onun məqsədi və funksiyaları .

FTN 5.Sığortaçıların maliyyə sabitliyinin itirilməsinin əsas mərhələləri .

FTN 6.Sığorta şirkətinin strateji alternativləri ; - sığorta işində pul axınlarının maliyyə planlaşdırılması xüsusiyyətləri.

ATM-B06 2. Birja işi

FTN 1. Beynəlxalq əmtəə birjalarının dünya əmtəə bazarının bir növü kimi ticarətdə əhəmiyyətini bilmək.

FTN 2.Əmtəə birjalrı və hərracların təşkil və idarəedilməsində dünya təcrübəsi.

FTN 3. Maliyyə bazarları, qiymətli kağızlar , valyuta və fond birjalarının öyrənilməsinin əhəmiyyətini dərk etmək.

FTN 4.Əmək birjalarının təşkili, fyuçers və opsiyon birjalarının inkişaf dinamikası göstəricilərini müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacarmaq.

FTN 5. Birja və həraclarda kommersion əməliyyatları

üsullarına yiyələnmək.

FTN 6. Birjaların marketinqi və menecmenti, Azərbaycan Respublikasında birja və hərracların inkişafı perspektivlərinin təhlil etməyi bacarmaq.

ATM-B06

3. Biznes və reklam

FTN 1. İrəlilətmə (Promotion) anlayışının izah edilməsi və kommunikasiya anlayışına keçid haqqında biliklərin öyrədilməsi.

FTN 2. Kommunikasiya modellərinin (Ümumi, AIDA, NAIDAS və.s) qurulması, formalaşdırılması və fərqlərinin izah edilməsi.

FTN 3. Reklamın tərifi, məqsədləri, reklam formaları haqqında baza biliklərin verilməsi.

FTN 4. Müxtəlif media vasitələri ilə ənənəvi və rəqəmsal reklamların həyata keçirilməsi haqqında biliklərin verilməsi.

FTN 5. Reklamın performansının ölçülməsi və dəyərləndirmə metodları, bu sahəyə aid bir sıra metriklərin öyrədilməsi, büdcələmə prosesinin icrası.

FTN 6. Bir məhsulun brendinq, reklam və kommunikasiya strategiyanın formalaşdırılması, reklam filminin çəkilməsi və təqdim edilməsi. “

ATM-B07 VII Blok

ATM-B07 1. Qiymət və qiymətləndirmə

FTN 1. Qiymət və qiymətin əmələ gəlməsi bazar iqtisadiyyatının əsas elementlərindən biri olmasını izah etmək bacarığı.

FTN 2. Qiymət bazar konyukturasının əsas ünsürlərindən biri olduğunu izah etmək bacarığı

FTN 3. Xərclərin qiymətin formalaşmasında rolunun olmasını izah etmək bacarığı Bazar iştirakçıları olan istehsalçılar Və istehakçılar son anda qiymət anlayışı adı altında razılaşmalarını iah etmək bacarığı

FTN 4.Müasir şəraitdə nəqliyyat,məişət,kommunal xidmətləri ilə əlaqədar qiymətin tənzimlənməsinin zəruriliyi izah etmək bacarığı

FTN 5. Xarici ticarətin reallaşmasında qiymətin böyük rolunu izah etmək bacarığı

FTN 6. Qiymətin əmələ gəlməsində vergi,pul və kreditin rolu mühüm əhəmiyyət kəsb etməsini izah etmək bacarığı

ATM-B07 2. Qiymətin əmələ gəlməsi

FTN 1. Qiymət və qiymətin əmələ gəlməsi bazar iqtisadiyyatının əsas elementlərindən biri olmasını izah etmək bacarığı.

FTN 2. Qiymət bazar konyukturasının əsas üsürlərindən biri olduğunu izah etmək bacarığı

FTN 3.Xərclərin qiymətin formalaşmasında rolunun olmasını izah etmək bacarığı

FTN 4. Bazar iştirakçıları olan istehsalçılar Və istehlakçılar son anda qiymət anlayışı adı altında razılaşmalarını iah etmək bacarığı Müasir şəraitdə nəqliyyat,məişət,kommunal xidmətləri ilə əlaqədar qiymətin tənzimlənməsinin zəruriliyi izah etmək bacarığı

FTN 5. Xarici ticarətin reallaşmasında qiymətin böyük rolunu izah etmək bacarığı

FTN 6. Qiymətin əmələ gəlməsində vergi,pul və kreditin rolu mühüm əhəmiyyət kəsb etməsini izah etmək bacarığı

ATM-B07 3. Qiymət siyasəti

FTN 1. Qiymət və qiymət siyasətinin mahiyyətini izah etmək bacarığı.

FTN 2. Müasir şəraitdə qiymət siyasətinin təşkili və dövlətin qiymət siyasətində rolu olduğunu izah etmək bacarığı

FTN 3.Xərclərin qiymətin formalaşmasında rolunun olmasını izah etmək bacarığı

FTN 4. Bazar iştirakçıları olan istehsalçılar ,istehlakçılar son

anda qiymət anlayışı adı altında razılaşmalarını izah etmək bacarığı

FTN 5. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində nəqliyyat, məişət, kommunal xidmətləri ilə əlaqədar qiymətin tənzimlənməsinin zəruriliyi izah etmək bacarığı

FTN 6. Xarici ticarətin reallaşmasında qiymətin böyük rolunu izah etmək bacarığı

FTN 7. Qiymətin əmələ gəlməsində vergi, pul və kreditin rolu mühüm əhəmiyyət kəsb etməsini izah etmək bacarığı

ATM-B08 VIII Blok

ATM-B08 1. Firmanın iqtisadiyyatı

FTN 1. Firmanın istehsal –təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsi mexanizminə yiyələnəcəklər .

FTN 2. Firmanın maddi – texniki təminat bazasının yaradılması və ondan səmərəli istifadə edilməsi uollarını öyrənəcəklər.

FTN 3. Firmanın əmək resurslarının insanlar və qeyri istehsal heyətinin səmərəli idarə edilməsi mexanizminə yiyələnəcəklər.

FTN 4. Firmanın qiymət siyasətinin səmərəli strategiyasına nail olacaqlar.

FTN 5. Firma tərəfindən istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin və rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi yollarını öyrənəcəklər və bu əsasda məhsulların standartlaşdırılması, sertifikatlaşdırılması ilə bağlı problemlərin həlli yollarını mənimsəyəcəklər.

FTN 6. Beynəlxalq standartlara cavab verən texnologiyaların istehsala tətbiqi yollarını öyrənəcək və bu əsasda iş aparmaq qabiliyyətinə yiyələnəcəklər.

ATM-B08 2. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı

FTN 1. Ətraf mühitin iqtisadiyyatının əsasları. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı fənninin predmeti, metodu, tədqiqat üsulları və vəzifələri. Təbiətdən istifadə qanunları və üsulları.

FTN 2. Torpaqların iqtisadi qiymətləndirilməsi. Litosferi

çirkləndirən mənbələr, onların ətraf mühitə zərərli təsiri və mühafizə tədbirləri.

FTN 3. İqtisadiyyatın inkişafında məhsuldar qüvvələrinin yerləşdirilməsinin yeri və rolu. Bəşəriyyətin sosial problemlərinin ekoloji aspektləri.

FTN 4. Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsi. İnsanın ətraf mühitə təsiri. Qlobal problemlər.

FTN 5. Təbii ehtiyatların istismarı zamanı ətraf mühitə dəyən zərərin hesablanması. Təbiətdən istifadəyə və çirklənməyə görə ödənişlər.

FTN 6. Bazar iqtisadiyyatı və onun mahiyyəti. Azərbaycan respublikasında bazar iqtisadiyyatına keçid, onun vəzifələri və xüsusiyyətləri. Ətraf mühitin mühafizəsində dövlət və bazarın rolu.

ATM-B08 3. Dünya iqtisadiyyatı

FTN 1. Dünya iqtisadiyyatı dünya təsərrüfatçılıq sisteminin meydana gəlməsini, dünya ölkələrinin iqtisadi inkişaf səviyyəsini, onların iqtisadi cəhətdən bir-birinə yaxınlaşması istiqamətlərini, azad iqtisadi zonaların yaranma səbəbini

FTN 2. Kapitalın təmərkzləşməsi, inhisarçı birliklərin formalaşması, TMSŞ –in və bankların yaranması, iqtisadi inteqrasiyanı, kəmiyyət və keyfiyyət formalarını analiz etməyi

FTN 3. Dünyanın demoqrafik inkişafı, İEOÖ və İEO demoqrafiya siyasətini, iqtisadi artım problemlərini təhlil etməyi;

FTN 4. Cəmiyyətin inkişafında kənd təsərrüfatının rolunu, aqrar sənaye komplekslərini, beynəlxalq texnologiya mübadiləsinin əsas formalarını

FTN 5. Ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasında ictimai nəzəri və əməli problemlər haqqında, qlobal ekoloji problemlərin həllində beynəlxalq əməkdaşlığın əsas formalarını və onların təmin edilməsini

FTN 6. Dünya iqtisadiyyatının inkişaf modellərinin xüsusiyyətlərini, Liberal model, kooperativ model , sosial

bazar modelinin strategiyasını, isethlak və istehsal tələbini araşdırmağı həmçinin təklifin quruluşunu bilməlidirlər.

ATM-B09 IX Blok

ATM-B09 1.Maliyyə

FTN 1. Dövlətin maliyyə siyasətinin reallaşmasının izah etmək bacarığına Ölkənin pul vəsaitləri fondlarının yaradılması,formalaşması ,bölgüsü və istifadəsi ilə əlaqədar maliyyə münasibətləri sistemini izah etmək bacarığına

FTN 2. Müəssisə və təşkilatların maliyyəsi – maliyyə sisteminin əsas sferası olmasını təhlil etmək bacarığı

FTN 3. Dövlət büdcəsi,büdcə sistemi büdcədənkenar fondlar haqqında biliklərə malik olmaq, büdcə prosesini bilmək və büdcə hesabatlarını təhlil etmək bacarığına Sığorta istehsal münasibətlərinin və yenidən bölgü münasibətlərinin elementi olmasını izah etmək bacarığı

FTN 4. Maliyyə bazarlarının mahiyyətini.funksiyalarını izah etmək bacarığı Ev təsərrüfatları maliyyəsi iqtisadi münasibətlərin subyekt kimi olmasını izah etmək bacarığı

FTN 5. Beynəlxalq ticarətin inkişafında maliyyənin rolunu izah etmək bacarığı

ATM-B09 2.Maliyyə uçotu

FTN 1. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının məzmununu və məqsədini təsvir və izah etmək

FTN 2. Maliyyə məlumatlarının keyfiyyət göstəriciləri və maliyyə uçotunun fundamental əsaslarının öyrənilməsi

FTN 3. İkili mühasibat və mühasibat uçotu sistemlərinin mahiyyəti və məqsədlərini təsvir etmək

FTN 4. Əməliyyatların və hadisələrin uçotu və səhvlərin müəyyələşdirilməsi və düzəldilməsi daxil omaqla ilkin balansın hazırlanması və qiymətləndirilməsi üzrə biliklərin nümayiş etdirilməsi

FTN 5. Əsas maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim olunması

FTN 6. Sadə tərkibli konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına dair biliklərin əldə edilməsi. Maliyyə hesabatlarının təhlili metodlarının izahı.

ATM-B09 3.İdarəetmə uçotu

FTN 1. İdarəetmə və informasiya, onların qarşılıqlı əlaqəsi və asılılığını öyrənmək. Maliyyə uçotu və idarəetmə uçotu, onların müqayisəli xarakteristikası, fərqli və oxşar cəhətlərini araşdırmaq. Həmçinin, strateji qərarların qəbul edilməsində strateji idarəetmə uçotunun rolu və əhəmiyyəti.

FTN 2. Gəlirlərlə xərclərin uyğunlaşdırılması və müqayisə edilməsi, Maliyyə uçotu və idarəetmə uçotu sistemində xərclərin təsnifatı. İstehsal xərclərinin ümumiləşdirilməsi qaydaları və icmal uçotunun əhəmiyyətini öyrənməkdir.

FTN 3. Kalkulyasiyalaşdırılmanın mahiyyəti, məzmunu və məqsədlərini dərk etmək. İdarəetmə uçotu çərçivəsində kalkulyasiyalaşdırma sistemi, onun təsnifatını təqdim etməkdir.

FTN 4. Direkt-kostinq sistemi, onun mahiyyəti və məzmununu öyrənmək. Direkt-kostinq sisteminin üstünlükləri və çatışmayan cəhətlərini dərk etməkdir.

FTN 5. İdarəetmə qərarlarının qəbul edilməsi və yerinə yetirilməsi mərhələsində yeni metodların tətbiqi, yeni sxemlərlə iş prinsipi və risk şəraitində qərarların qəbul edilməsi.

FTN 6. Büdcəyə nəzarət və strateji, taktiki və əməliyyat büdcələrinin qarçılıqlı əlaqəsi prosedurlarını mənimsəməkdir.

ATM-B10 Xblok

ATM-B10 1. Maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartları

ATM-B10 2. Mühasibat və mühasibat məsələləri

FTN 1. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının məzmununu və məqsədini təsvir edir və izah edir

FTN 2. Maliyyə məlumatlarının keyfiyyət göstəriciləri və maliyyə uçotunun fundamental əsaslarının öyrənilir

FTN 3. İkili mühasibat və mühasibat uçotu sistemlərinin mahiyyəti və məqsədlərini təsvir edir

FTN 4. Əməliyyatların və hadisələrin uçotunun aparılması üzrə qaydaları bilmək

FTN 5. Turizm müəssisələrində sadə illik maliyyə hesabatlarını hazırlayır, təşkilatlarının yekun hesabatlarını tətbiq edir

FTN 6. Əsas nisbətlərdən və mühasibat uçotunun digər metodlarından istifadə edib maliyyə nəticələrini təhlil edir.

ATM-B10 3. Mühasibat uçotu

FTN 1. Mühasibat uçotu prinsiplərini tətbiq edir və mühasibat sisteminin müxtəlif bölmələrinin qarşılıqlı əlaqəsini izah edir;

FTN 2. Mühasibat uçotu qaydalarının təsirini izah edir və şirkət hesablarının əsas bazasını hazırlayır

FTN 3. Maliyyə hesabatlarının elementlərini, ikili yazılış sistemini və yoxlama balansını bilir

FTN 4. Özəl və ictimai məhdud şirkətlər arasındakı fərqi izah edir, istehsalçılar və xidmət təminatçıları üçün şirkət hesablarının əsas bazasını hazırlayır

FTN 5. Mühasibat düzəlişləri daxil olmaqla sadə illik maliyyə hesabatlarını hazırlayır, təşkilatlarının yekun hesabatlarını tətbiq edir

FTN 6. Əsas nisbətlərdən və mühasibat uçotunun digər metodlarından istifadə edib maliyyə nəticələrini təhlil edir.

ATM-B11 XI Blok

ATM-B11 1.İqtisadi təhlükəsizlik

FTN 1. Qlobal, regional, milli dövlətlər, müəssisə və fərd

səviyyəsində iqtisadi təhlükəsizliyin amillərini, ona təsir edən istiqamətləri, qarşıda duran problemləri mənimsədir.

FTN 2.İqtisadi təhlükəsizliyinin mahiyyəti və bu sahədə qarşıda duran vəzifələrini əsas xüsusiyyətlərini şərh edir.

FTN 3.İnkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqtisadi təhlükəsizlik problemləri və qlobal iqtisadi məkanda iştirakları, ona təsir edən amilləri üzə çıxarır.

FTN 4. Azərbaycan Respublikasının milli və iqtisadi təhlükəsizlik strategiyasında əsas siyasətlərini bildirir

FTN 5.İqtisadi və maliyyə təhlükəsizliyini qarşılıqlı əlaqələndirmək, maliyyə təhlükəsizliyinin müəssisə, sahə və digər səviyyələrdə qiymətləndirmə bacarığı.

FTN 6. Sahibkarlığın inkişafının müasir vəziyyəti və onun müdafiəsini şərtləndirən amilləri araşdırmaq, sahibkarlığın ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyində rolunun müəyyən edilməsi.

FTN 7.Əldə edilmiş biliklər əsasında peşəkar fəaliyyət üçün zəruri olan analitik təhlillər apara, proqnozlar verə və təhlükəsizlik probleminə sistemli yanaşmaq bacarıqlarına malik olacaqlar.

ATM-B11 2. Sosial iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması

FTN 1. Sosial iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması fənninin nəzəri metodologiyasını mənimsəyir.

FTN 2. İqtisadi və sosial sferada baş verən dəyişiklikləri dinamik olaraq təhlil edir.

FTN 3. Sosial iqtisadi artım və strukturu.

FTN 4. Regionlar üzrə sosial-iqtisadi inkişafın xüsusiyyətlərini təhlil edir.

FTN 5. Beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırmasını təhlil edir

ATM-B11 3. Maliyyə hesabatlarının təhlili

FTN 1.Mühasibat (maliyyə) hesabatı və Mühasibat balansının təhlili biliklərinə nail olacaq

FTN 2.Mənfəət və zərərlər, Kapitalın dəyişməsi və Pul

vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təhlilini öyrənəcəklər

FTN 3.Mühasibat hesabatının məlumatları üzrə müəssisələrin və onların maliyyə vəziyyətinin qiymətləndirilməsi bacarığına nail olacaqlar

FTN 4. Seqment hesabatının təhlili bacarığını öyrənəcəklər

FTN 5. Konsolidə edilmiş (birləşdirilmiş)Hesabatın təhlilini öyrənəcəklər

FTN 6. Maliyyə əmsallarının hesablanması və Mühasibat (maliyyə) hesabatının təhlilinin əsaslarını dərk edəcəklər.

TE - B00 Təcrübə

TE - B01 Karyera planlaması

FTN 1. Karyera ilə bağlı ilkin biliklər

FTN 2. Karyera planlanmasında vizyonun əhəmiyyəti

FTN 3. Karyera məqsədləri

FTN 4. Karyera yol xəritəsi

FTN 5. İş axtarışı strategiyası

FTN 6. İş mü sahibəsinə hazırlıq

FTN 7 . Emosional zəka

FTN 8. İşgüzar etika və korporativ mədəniyyət

TE - B02 Yumşaq bacarıqlar

FTN 1 Kreativ, tənqidi və analitik düşüncə model-lərini biləcəklər

FTN 2. Liderlik üçün gərəkli olan bacarıqlar barəsin-də məlumatları öyrənəcəklər

FTN 3. Bədən dilini idarə etmə bacarıqlarını öyrənəcəklər

FTN 4. Səlist danışıq üçün praktiki çalışmalar öyrənəcəklər

FTN 5. Komandada iş üçün gərəkli olan x susiy-y tl ri  yr n c kl r

FTN 6. Vaxtı idarə etmək  c n gərəkli olan model-lərlə tanış olacaqlar

FTN 7. Stress menecmentl  baėlı alətləri biləcəklər

TE - B03 Sərt bacarıqlar

FTN 1. Rəqəmsal biliklərini fəaliyyət dairəsində tətbiq etməyi bacarmalıdır

FTN 2. Təhlil etmə bacarıqlarına, nəzəri biliklərə sahib olmal

FTN 3. Dəyişən bazar tendensiyalarını izl m yi bacarmalı bunun  c n mövcud resursları tanıya bilməlidir

FTN 4. Müasir iş dünyasında tələb olunan layihə idarəetməsi və onun çevik idarəetmə formasını bilməlidir

FTN 5. Maliyyə savadlılıėına sahib olmalı, pul ehtiyatlarının düzgün idarə olunması  c n lazım olan alətləri tanınmalıdır.

FTN 6. Şəxsi brend alətini düzgün qura bilməli və ondan doėru dürüst istifadə etməyi bilməlidir.

FTN 7. İstər iş həyatında istərsə  z həyatında daim mentor dəstəyini tapa bilməli və daim bunun üzərində təkmilləşdirmə yollarını bilməlidir

Əlavə 2

**“Maliyyə ” (050406) ixtisasında tədris olunan
fənlərin və Təhsil Programının təlim nəticələrinin matrisi**

Sıra №	Fənnin şifri	Fənnin adı	PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
1.	ÜF-B01	Azərbaycan tarixi	+			+		
2.	ÜF-B02	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya-1	+					
3.	ÜF-B03	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya-2	+					
4.	ÜF-B04	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya	+					
5.	SFÜ-B01	Fəlsəfə		+			+	+
6.		Sosiologiya		+			+	
7.		Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları		+			+	
8.		Məntiq		+			+	
9.		Etika və estetika		+			+	
10.		Multikulturalizmə giriş			+			
11.	SFÜ-B02	İnformasiyanın idarə edilməsi					+	
12.		Politologiya					+	
13.		Sahibkarlığın əsas-ları və biznesə giriş				+	+	
14.	İF-B01	İqtisadiyyata girişgiriş	+	+	+			+
15.	İF-B02	Mikroiqtisadiyyat	+	+	+			+
16.	İF-B03	Makroiqtisadiyyat	+	+	+			+

17.	İF-B04	Xətti cəbr və riyazi analiz		+					
18.	İF-B05	Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika		+					
19.	İF-B06	İkt -baza komputer bilikləri		+					
20.	İF-B07	Statistika		+					
21.	İF-B08	Ekonometrika		+					
22.	İF-B09	Menejment						+	
23.	İF-B10	Sosial sahələrin iqtisadiyyatı					+		
24.	İF-B12	İnkişaf iqtisadiyyatı			+		+		
25.	İF-B13	Azərbaycan iqtisadiyyatı			+			+	
26.	İF-B14	Rəqəmsal iqtisadiyyat (sahə iqtisadiyyatı)						+	
27.	İF-B16	İqtisadi fikir tarixi			+				
28.	İF-B17	Əməyin iqtisadiyyatı					+		
29.	İF-B18	Mülki müdafiə						+	
30.	ATM-B01	1.Biznes etikası və sosial məsuliyyət					+	+	+
31.		2.Biznesin əsasları					+	+	
32.		3.Reklam işinin təşkili							+
33.	ATM-B02	1.Vergilər və vergitutma						+	
34.		2.Vergi inzibatçılığı						+	
35.		3.Dünya iqtisadiyyatı					+		
36.	ATM-B03	1. Aqrar sahənin iqtisadiyyatı							+
37.		2. Sənayenin iqtisadiyyatı							+
38.		3. Ticarətin iqtisadiyyatı							+
39.	ATM-B04	1. Qiymət və qiymətləndirmə					+		
40.		2. Qiymət siyasəti					+		
41.		3. Qiymətli kağızlar bazarı					+		
42.	ATM-B05	1.Maliyyə hesabatlarının təhlili		+					
43.		2.Maliyyə bazarları	+	+	+	+			
45.	ATM-B06	1. Sığorta işi					+	+	
46.		2. Birja işi					+	+	
47.		3. Kommersiya fəaliyyəti							+
47.	ATM-B07	1. Mühəsibat uçotu		+	+				
48.		2. Bütçə sistemi		+	+				
49.		3. Bütçə və xəzinə uçotu		+	+				
50.	ATM-B08	1. Firmanın iqtisadiyyatı	+						+
51.		2. Ətraf mühitin iqtisadiyyatı							+
52.		3. Dünya iqtisadiyyatı					+		

53	ATM-B09	1.Maliyyə	+	+	+	+		
54		2.Maliyyə uçot		+	+			
55		3.İdarəetmə uçotu		+	+			
56	ATM-B10	1. Maliyyə menecmenti		+		+		
57		2. İnnovasiya menecmenti		+				
58		3.Münaqişələrin idarə edilməsi		+				+
59	TE-B11	1. İqtisadi təhlükəsizlik						+
60		2. Sosial iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması					+	
61		3. Qiymət siyasəti			+			
62	TE-B01	Karyera planlaması		+	+		+	
63	TE-B02	Yumşaq bacarıqlar		+	+		+	
64	TE-B03	Sərt bacarıqlar		+	+		+	

MÜNDƏRİCAT

Giriş.....	5
MƏZUNUN KOMPETENSİYALARI.....	6
Təhsil proqramının təlim nəticələri	12
Azərbaycan tarixi.....	13
Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya	13
Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommuni kasiya	14
Fəlsəfə	16
Sosiologiya.....	16
Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası və hüququn əsasları.....	17
Məntiq	17
Etika	18
Multikulturalizmə giriş	19
İnformasiya texnologiyaları.....	20
İnformasiyanın idarə edilməsi.....	20
Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş	20
Politologiya.....	21
İqtisadiyyata giriş.....	21
Mikroiqtisadiyyat.....	22
Makroiqtisadiyyat	22

Xətti cəbr və riyazi analiz.....	23
Ehtimal nəzəriyyəsi və riyazi statistika	23
İkt -baza komputer bilikləri.....	24
Statistika.....	24
Ekonometrika	25
Menecment	26
Maliyyə uçotu	26
Korporativ maliyyə.....	27
Dövlət maliyyəsi	27
Maliyyə bazarları	28
İnvestisiyanın idarəedilməsi.....	28
Maliyyə risklərinin idarəedilməsi.....	29
Vergitutma.....	29
Maliyyə menecmenti.....	30
Mülki müdafiə	30
Biznesin əsasları	32
Kommersiya fəaliyyətinin əsasları	33
Sosial sahələrin iqtisadiyyatı	34
Büdcə sistemi.....	34
Beynəlxalq valyuta -kredit münasibətləri və xarici ölkələrin pul kredit sistemi	35
Vergi uçotu.....	36
Aqrar sahənin iqtisadiyyatı	36
Sənayenin iqtisadiyyatı.....	37
Büdcə və xəzinə uçotu.....	39
Ticarətin iqtisadiyyatı.....	38
Maliyyə hesabatı	38
Beynəlxalq maliyyə münasibətləri.....	39
Müəssisə maliyyəsi	40
Audit.....	40
Maliyyə təhlili.....	41
Siğorta işi	42
Birja işi.....	42

Biznes və reklam	43
Qiymət və qiymətləndirmə	43
Qiymətin əmələ gəlməsi	44
Qiymət siyasəti	44
Firmanın iqtisadiyyatı	45
Ətraf mühitin iqtisadiyyatı	45
Dünya iqtisadiyyatı	46
Maliyyə	47
Maliyyə uçotu	47
İdarəetmə uçotu	48
Maliyyə hesabatlarının beynəlxalq standartları	49
Mühasibat və mühasibat məsələləri	49
Mühasibat uçotu	49
İqtisadi təhlükəsizlik	50
Sosial iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması	50
Maliyyə hesabatlarının təhlili	51
Karyera planlaması	51
Yumşaq bacarıqlar	52
Sərt bacarıqlar	52
Maliyyə (050406) ixtisasında tədris olunan fənlərin və Təhsil Proqramının təlim nəticələrinin matrisi..	53

